

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Lidije Grubić Radaković, kao predsjednice vijeća, te Ante Potrebice, mr. sc. Branka Brkića, Senke Klarić-Baranović i Dragana Poljaka, kao članova vijeća i sudske savjetnice Anamarije Pavičić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. S. P. i dr., zbog kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. i dr. OKZRH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, opt. S. P., opt. Đ. U., opt. B. B. i opt. M. Š., podnesenim protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 8. travnja 2004. godine, broj K-41/03-193, u sjednici održanoj dana 18. ožujka 2008. godine, saslušavši zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Petra Pulišelića,

presudio i riješio je:

I. Prihvataju se žalbe opt. S. P. i opt. B. B., djelomično žalbe državnog odvjetnika i opt. Đ. U., a u povodu njihovih žalbi i po službenoj dužnosti, **ukida se** prvostupanjska presuda u osuđujućem i oslobađajućem dijelu, u odnosu na opt. S. P., opt. Đ. U., opt. B. B. i kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, поближе opisano u izreci osuđujućeg dijela pod toč. 1. i oslobađajućeg dijela pod toč. 1a i 1e, te se predmet u tom ukinutom dijelu vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

II. Uslijed odluke pod I., preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni, u odnosu na opt. Đ. U. i kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 335. st. 1. KZ, поближе opisanog u izreci osuđujućeg dijela pod toč. 2, za koje je tom presudom proglašen krivim, te se opt. Đ. U., zbog tog kaznenog djela, na temelju čl. 335. st. 1. KZ **osuđuje** na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci.

III. U ostalom dijelu žalba državnog odvjetnika i opt. Đ. U., te u cijelosti žalba opt. M. Š. odbijaju se kao neosnovane, te se u pobijanom a neukinutom i nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijski sud u Osijeku proglasio je krivim opt. S. P., opt. Đ. U. i opt. B. B. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, pobliže opisanog u izreci osuđujućeg dijela presude pod toč. 1., a opt. Đ. U. i zbog kaznenog djela nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 335. st. 1. KZ, pobliže opisanog u izreci osuđujućeg dijela presude pod toč. 2., te je opt. Đ. U. – nakon pojedinačno utvrđenih kazni zatvora, na temelju čl. 120. st. 1. OKZRH primjenom čl. 57. toč. d. KZ, a zapravo primjenom čl. 38. toč. 2. i čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH, u trajanju od dvije godine i na temelju čl. 335. st. 1. KZ u trajanju od šest mjeseci – primjenom čl. 60. toč. c. KZ, osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dvije godine i dva mjeseca, dok je opt. S. P. i opt. B. B., na temelju čl. 120. st. 1. OKZRH, primjenom čl. 57. toč. d. KZ, a zapravo primjenom čl. 38. toč. 2. i čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH, osudio na kaznu zatvora, opt. S. P. u trajanju od dvije godine i šest mjeseci, a opt. B. B. u trajanju od jedne godine i šest mjeseci.

Na temelju čl. 63. st. 1. KZ, a zapravo na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH, opt. S. P., opt. Đ. U. i opt. B. B., u izrečene kazne uračunato je vrijeme provedeno u pritvoru od 5. ožujka 2003. godine do 8. travnja 2004. godine.

Na temelju čl. 80. st. 1. KZ opt. Đ. U. izrečena je sigurnosna mjera oduzimanja predmeta i to, ručne bombe M-75 broj ..., kašike s upaljačem broj ..., šest komada trenutnih tromblonskih mina serijskih brojeva ..., ..., ..., ..., ... i ..., petnaest komada puščanog streljiva call 7,62 s obilježavajućim zrnom, deset komada puščanog streljiva call 7,62, osam komada puščanog streljiva call 7,62 s odrezanim vrhom, jedan vojnički nož za pušku serijski broj ... i navlake broj

Na temelju čl. 122. st. 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99 i 58/02, u nastavku: ZKP), a zapravo na temelju čl. 90. st. 1. ZKP/93, optuženici su dužni naknaditi troškove kaznenog postupka, tako da su dužni platiti paušalnu svotu, opt. S. P. u iznosu od 2.000,00 kn, opt. Đ. U. u iznosu od 1.500,00 kn i opt. B. B. u iznosu od 1.000,00 kn.

Istom presudom, na temelju čl. 354. toč. 3. ZKP, a zapravo na temelju čl. 340. toč. 3. ZKP/93, opt. S. P. oslobođen je od optužbe, da bi počinio kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, pobliže opisano u izreci oslobađajućeg dijela pobijane presude pod toč. 1a i 1e.

Istom presudom, protiv opt. M. Š., na temelju čl. 353. toč. 6. ZKP, a zapravo na temelju čl. 339. toč. 6. ZKP/93, optužba je odbijena, da bi on počinio kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. KZRH, a zapravo iz čl. 235. st. 1. KZRH.

Protiv te presude žalbu su podnijeli državni odvjetnik, opt. S. P., opt. Đ. U., opt. B. B. i opt. M. Š..

Državni odvjetnik podnio je žalbu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Opt. S. P. i opt. Đ. U. podnijeli su žalbu putem branitelja S. D., odvjetnika iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ili preinači, tako da se opt. S. P. i opt. Đ. U. oslobode od optužbe.

Opt. B. B. podnio je žalbu putem branitelja B. K. i mr. D. M., odvjetnika iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Opt. M. Š. podnio je žalbu putem branitelja D. M., odvjetnika iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači u skladu sa žalbenim navodima.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, vraćajući spise prema čl. 373. st. 1. i 2. ZKP, predložio je da se žalba državnog odvjetnika prihvati te pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, a žalbe optuženika odbiju kao neosnovane.

Žalbe opt. S. P. i opt. B. B. su osnovane. Žalbe državnog odvjetnika i opt. Đ. U. su djelomično osnovane. Žalba opt. M. Š. nije osnovana.

Razmotrivši navode žalbe državnog odvjetnika, opt. S. P., opt. Đ. U. (u odnosu na kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH) i opt. B. B., te ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, u smislu čl. 379. st. 1. ZKP, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, našao je da su žalbe državnog odvjetnika i optuženika osnovane, jer je u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, поближе opisanog u izreci osuđujućeg dijela pod toč. 1. i oslobađajućeg dijela pod toč. 1a i 1e, počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Naime, s obzirom da se optužnicom, izmijenjenom na glavnoj raspravi, opt. S. P., opt. Đ. U. i opt. B. B., stavlja na teret da su zajedno počinili jedno produljeno kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, prvostupanjski sud nije mogao za isto djelo donijeti osuđujuću i oslobađajuću presudu, što čini, u odnosu na to djelo, izreku presude nerazumljivom i proturječnom samoj sebi, na što s pravom ukazuju i državni odvjetnik, opt. S. P., opt. Đ. U. i opt. B. B. svaki u svojoj žalbi.

Pravno nije moguće da u izreci presude postoji osuda i oslobađanje za isti činjenični opis djelatnosti, jer sve radnje jednog produljenog kaznenog djela čine jedno jedinstveno kazneno djelo i predstavljaju jedinstven događaj, a jedinstveno kazneno djelo mora se u cjelini presuditi i ne može se djelomično iznositi pred sud. Unutar cjeline – da sve inkriminirane kaznenopravne radnje sa stajališta običnog, životnog i logičnog rezoniranja, čine takvu kontinuiranu djelatnost koja ima oblik jedinstvene prirodne cjeline – pojedine radnje gube svoju pravnu samostalnost i individualnost, te se uklapaju u jedinstvenu kriminalnu djelatnost, kao njeni sastavni dijelovi. A ako sud utvrdi, da je optuženik (ili

optuženici) počinio isto djelo za koje se optužuje, ali u manjem opsegu nego što se optužuje ili da ga je učinio na nešto drukčiji način nego što se optužuje, a zbog toga ne bude izmijenjen objektivni identitet djela sadržan u optužnici, onda se optuženik proglašava krivim samo za onu i onakvu djelatnost za koju je, u okviru optužnice, utvrđeno da ju je počinio, a pri tomu se ne oslobađa od optužbe glede onog viška djelatnosti obuhvaćenog optužnicom za koju se utvrdi da je nije počinio.

Bez ovakvog postupanja, izreka pobijane presude, u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, nerazumljiva je i proturječna sama sebi. Kako se zbog toga pobijana presuda ne može ispitati, ostvarena je bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, na koju s pravom u svojim žalbama ukazuju i državni odvjetnik i optuženici.

S obzirom da je u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva ostvarena postupovna povreda odredaba kaznenog postupka, u tom dijelu ukinuta je pobijana prvostupanjska presuda i predmet u tom ukinutom dijelu vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

U ponovljenom suđenju prvostupanjski sud će prije svega otkloniti nedostatke na koje mu je ukazano ovim rješenjem, te će nakon izvođenja dokaza i ispravne ocjene tih dokaza donijeti novu i na zakonu osnovanu presudu, koju je dužan obrazložiti u skladu s odredbama čl. 359. st. 7. ZKP.

Pošto je pobijana presuda, u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, ukinuta zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nije se u tom dijelu upuštao u ocjenu osnovanosti žalbenih navoda državnog odvjetnika, opt. S. P., opt. Đ. U. i opt. B. B., u odnosu na činjenično stanje.

Nije u pravu opt. Đ. U. kad prvostupanjsku presudu pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, u odnosu na kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 335. st. 1. KZ, pobliže opisanog u izreci osuđujućeg dijela pobijane prvostupanjske presude pod toč. 2.

Protivno žalbenim navodima opt. Đ. U., prema ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud je u odnosu na to djelo ispravno i potpuno utvrdio sve odlučne i važne činjenice.

U odnosu na kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari opt. Đ. U. u svojoj žalbi ne iznosi nešto novo što prvostupanjski sud nije ocjenjivao, nego na temelju subjektivne ocjene dokaznog materijala pobija, bez valjanih protuargumenata, ispravnost utvrđenog činjeničnog stanja.

Žalbenim navodima opt. Đ. U. u osnovi ponavlja svoju obranu, da mu je kod njega pronađeno oružje i eksplozivne tvari netko podmetnuo, što se bojao prijaviti policiji zbog okolnosti nastalih nakon mirne reintegracije B. u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske, odnosno da mu nije dokazano da je počinio kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja

i eksplozivnih tvari, za koje je pobijanom prvostupanjskom presudom također proglašen krivim.

Protivno takvim navodima žalitelja, prvostupanjski sud je temeljito analizirao i savjesno ocijenio obranu opt. Đ. U., dovodeći je u svezu s drugim izvedenim dokazima i neprijepornim činjenicama. Na temelju takve ocjene rezultata dokaznog postupka, prvostupanjski sud je ispravno i potpuno utvrdio sve odlučne i važne činjenice, pa tako i one koje se žalbom opt. Đ. U. pokušavaju dovesti u sumnju. Za sve to prvostupanjski sud dao je uvjerljive i logične razloge, ne ostavljajući dvojbu, da je opt. Đ. U. počinio upravo kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 335. st. 1. KZ, u vrijeme i na način pobliže opisan u izreci pobijane prvostupanjske presude. Za to svoje utvrđenje prvostupanjski sud dao je valjano i logično obrazloženje (str. 29 i 35), koje u svemu kao ispravno prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske kao drugostupanjski sud i na koje se upućuje žalitelj, radi izbjegavanja ponavljanja.

Stoga nije osnovana žalba opt. Đ. U. zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i u svezi s tim zbog povrede kaznenog zakona, u odnosu na kazneno djelo nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari iz čl. 335. st. 1. KZ, pobliže opisano u izreci osuđujućeg dijela pobijane prvostupanjske presude pod toč. 2.

U povodu žalbe državnog odvjetnika i žalbe opt. Đ. U., u smislu čl. 382. ZKP, ispitana je pobijana presuda u odluci o kazni, u odnosu na opt. Đ. U. za kazneno djelo nedozvoljeno posjedovanje oružja i eksplozivnih tvari, zbog kojeg je on osnovano i ispravno proglašen krivim pod toč. 2. izreke pobijane presude. Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, našao je da je prvostupanjski sud opt. Đ. U., na temelju čl. 335. st. 1. KZ, utvrdio u svemu primjerenu kaznu.

Međutim, kako je i u odnosu na tog optuženika ukinuta pobijana prvostupanjska presuda, u odnosu na kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, pobliže opisanog u izreci osuđujućeg dijela (toč. 1.) i oslobađajućeg dijela (toč. 1a i 1e), trebalo je uslijed toga i po službenoj dužnosti ispitati i preinačiti prvostupanjsku presudu u odluci o kazni na način kako to proistječe iz izreke ove presude pod II., te je tako prema ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjskog suda, opt. Đ. U. za rečeno kazneno djelo izrečena kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci, primjerena težini počinjenog djela, te stupnju njegove kaznene odgovornosti i društvene opasnosti, a koja je podobna da ostvari svrhe iz čl. 6. i čl. 50. KZ.

Protivno žalbenim navodima opt. M. Š., prvostupanjski sud je osnovano i ispravno, na temelju čl. 353. toč. 6. ZKP, donio presudu kojom se protiv njega optužba odbija, da bi počinio kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZRH.

Nije u pravu žalitelj, kad u žalbi tvrdi, da je prvostupanjski sud, zbog primjene Zakona o oprostima, trebao po službenoj dužnosti rješenjem obustaviti postupak protiv opt. M. Š. zbog kaznenog djela oružane pobune.

Naime, opt. M. Š., tek je izmijenjenom optužnicom na glavnoj raspravi optužen za kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZRH (list 552, 563, 568 i 568/II). U takvoj postupovnoj situaciji bilo bi neispravno, u tijeku glavne rasprave, obustaviti kazneni postupak

rješenjem zbog toga što je opt. M. Š. oprostom oslobođen kaznenog progona, kako to neosnovano sugerira žalitelj, nego je, u ovom slučaju, zakonito i ispravno donijeti upravo ono što je prvostupanjski sud donio, presudu kojom se protiv opt. M. Š., na temelju čl. 353. toč. 6. ZKP, optužba odbija, da bi on počinio kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZRH, na način pobliže opisan u odbijajućem dijelu pobijane prvostupanjske presude.

Ispitujući pobijanu presudu, u smislu čl. 382. ZKP, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, našao je da je prvostupanjski sud ispravno i u skladu sa zakonom prema opt. Đ. U. primijenio sigurnosnu mjeru oduzimanja predmeta iz čl. 80. st. 1. KZ.

S obzirom na izloženo, trebalo je na temelju čl. 388. st. 1. i 4., čl. 390. st. 1. i čl. 387. ZKP presuditi i riješiti kao u izreci.

U Zagrebu, 18. ožujka 2008. godine

Zapisničar:
Anamarija Pavičić, v.r.

Predsjednica vijeća:
Lidija Grubić Radaković, v.r.